

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/84/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412217329
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6412217329.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky Z. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom K. XX, J., prechodne bytom K. X, A., zastúpená advokátom JUDr. Petrom Arendackým, so sídlom Čapkova 2, Bratislava, proti odporcovi V. W., nar. XX. X. XXXX, bytom K. XX, J., v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky o odvolaní navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5P/184/2012-166 z 02. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľky na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela.

V dôvodoch rozhodnutia popísal, v ktorom období bola navrhovateľka zamestnaná, kedy bola práceneschopná alebo evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, rovnako uviedol obdobia výkonu práce a práceneschopnosti odporcu, výšku príjmu, akú v tom ktorom období účastníci dosahovali a na zdôvodnenie rozhodnutia o určení povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľky v období od 21. 12. 2012 do 28. 12. 2012 sumou 25,81 € a v období od 15. 01. 2014 naďalej po 30 € mesačne uviedol, že účastníci boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P/64/2012 z 26. 09. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 08. 10. 2012. Navrhovateľka v návrhu žiadala určiť príspevok na výživu vo výške 450 € mesačne od 03. 11. 2012, avšak návrh na súd podala iba 21. 12. 2012. Za obdobie od 03. 11. 2012 do 21. 12. 2012 jej súd podľa § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) nemohol priznať. V období od 21. 12. 2012 do 28. 12. 2012 vznikol navrhovateľke nárok na príspevok na výživné z dôvodu, že v decembri 2012 zarobil odporca 2.060 €. Navrhovateľka bola v období od 03. 11. 2012 do 31. 01. 2013 bez príjmu a neboli jej vyplácané žiadne nemocenské ani sociálne dávky. V tomto období bolo v možnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 100 € mesačne. Za obdobie od 21. 12. do 28. 12. 2012 preto priznal súd navrhovateľke alikvotnú časť zo sumy 100 €, čiže 25,81 €.

Práceneschopnosť odporcu tvrdenú od 27. 12. 2012 uznal za preukázanú iba od 29. 12. 2012. Práceneschopnosť odporcu trvala až do 27. 04. 2013. V tomto období reálne prácu nevykonával, poberal len nemocenské dávky, preto nebolo v jeho finančných možnostiach prispievať na výživu navrhovateľky. Aj keď práceneschopnosť odporcu skončila ku dňu 28. 04. 2013, príspevok na výživu rozvedenej manželky priznal súd navrhovateľke až od 15. 01. 2014 z dôvodu, že do tohto obdobia mala navrhovateľka príjem z pracovnej činnosti, z nemocenských dávok aj zo sociálnych dávok. Odporca v tomto období nepracoval a nemal žiadny príjem. Po dátume 15. 01. 2014 bola navrhovateľka evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ale bez akéhokoľvek príjmu. Obranu odporcu, že pre úraz už nie je schopný vykonávať rovnakú prácu ako pred úrazom, neuznal za dôvodnú, bola vyvrátená potvrdením lekára.

Súd prihliadol aj na skutočnosť, že navrhovateľka a odporca sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, v ktorej býva odporca. Taktiež na splácanie spoločnej pôžičky odporcom vo výške 106,60 €. Súď vzal do úvahy zistenie, že obaja účastníci sú vlastníčkmi motorových vozidiel. Sumu 30 € za

obdobie od 15. 01. 2014 vzhľadom na takto konštatované osobné a majetkové pomery účastníkov považoval okresný súd za primeranú schopnosť odporcu a potrebám navrhovateľky. Zročné výživné za obdobie od 15. 01. 2014 do 02. 07. 2014 vo výške 168,39 € povolil súd odporcovi splatiť v 10 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Vo zvyšku návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obaja účastníci.

Navrhovateľka vytýkala okresnému súdu, že nedostatočne zhodnotil dôkazy obsiahnuté v spise. Prvostupňový súd za primerané výživné v mesiaci december 2012 považoval sumu 100 €, hoci v tom čase životné minimum pre jednu osobu bolo zákonom stanovené na 194,58 €. Z rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé, ako k sume výživného 100 € došiel. Súd určil výživné od 15. 01. 2014 sumou 30 € mesačne. Navrhovateľka je od februára 2014 opätovne práceneschopná. Aj keď je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, neboli jej priznané dávky v nezamestnanosti a nedostáva ani nemocenské dávky. Súd opäť v rozhodnutí nezdôvodnil ako došiel k názoru, že na úhradu základných životných potrieb navrhovateľke stačí priznať iba sumu 30 € mesačne. Súd nevzal do úvahy, že odporca nikde nepracuje, hoci mu v tom nič nebráni. Zrejme pracuje iba na čierno, aby sa vyhol plateniu príspevku na výživu navrhovateľky. Odporca nepreukázal svoje tvrdenie, že mu finančne vypomáhajú rodičia a sestry. Navrhovateľka pozná finančné pomery rodinných príslušníkov odporcu a ich majetkové pomery neumožňujú vypomáhať odporcovi. Odporca má možnosť získať peniaze tým, že opravuje autá známym. Súd neprihliadol ani na dôvody rozvodu manželstva a odsťahovanie sa navrhovateľky z nehnuteľnosti, ktorú v podielovom spoluvlastníctve s odporcom. Odporca odstúpil od darovacej zmluvy a vedie proti navrhovateľke spor o vypratanie zo spoločnej nehnuteľnosti. Navrhla zrušiť rozsudok okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca v odvolaní tvrdil, že bol práceneschopný v období od 20. 08. 2012 do 24. 10. 2012, mal zlomenú ruku v predlaktí. Zranenie si spôsobil sám. Druhá práceneschopnosť v období od 29. 12. 2012 do 26. 04. 2013 v dôsledku zlomeného driekové stavca bola spôsobená navrhovateľkou a jej synom M. C., ktorí ho napadli po príchode zo služobnej cesty v O.. Následky úrazu mu bránia nájsť si trvalé pracovné miesto. Je bez finančných prostriedkov a uvažuje o zrušení živnostenského oprávnenia. Ako samostatne zárobkovo činná osoba nemá nárok na žiadne finančné prostriedky od úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Útok navrhovateľky a jej syna označil za porušenie dobrých mravov.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu zdôraznila, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom uznesením z 02. 12. 2013 sp. zn. 1Pv 157/13-6613 zastavil trestné stíhanie jej syna M. C. pre skutok, ktorého sa mal M. C. dňa 23. 12. 2012 dopustiť proti odporcovi. Poprela, že by odporca nemohol kvôli poškodenej chrbtici trvale pracovať. Uviedla, že po pojednávaní dňa 02. 07. 2014 zistila, že odporca poberal odmenu za prácu v roku 2014 od spoločnosti B-MONT Slovakia, s. r. o., so sídlom Hliník nad Hronom, od spoločnosti B-E STAV SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom Hliník nad Hronom. Navrhovateľka má vedomosť o tom, že odporca uzavrel so spoločnosťou ALT-SPOL.SLOVAKIA, s. r. o. so sídlom v Beladiciach zmluvu o dielo na výkon montážnych prác v Španielsku. Odporca si privyrába aj predajom opravených osobných motorových vozidiel, o čom svedčí inzerát z 22. 09. 2014.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril v podaní doručenom okresnému súdu 31. 10. 2014, v ktorom tvrdil, že vykonáva brigádnickú činnosť za minimálnu hodinovú mzdu. Do práce chodí len na vyzvanie zamestnávateľa, nie pravidelne, iba v závislosti od množstva prác. Jeho priemerný príjem za mesiac je len 310 €, ale výdavky má až 236,18 €. Spláca pôžičky svojim rodičom a sestre. Pristahovaním sa dcér do jeho domácnosti sa mu zvýšili výdavky. Potvrdil, že kamarátom a známym opravuje autá, ale len za protislužby - pomoc pri pílení dreva, kosení trávy a iných prác v domácnosti. Žiadal, aby súd prihliadol na to, že navrhovateľka má súdom zakázaný vstup na pozemok z dôvodu, že spolu so svojím synom M. C. ho fyzicky napadla.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu došiel k názoru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Okresný súd správne nárok navrhovateľky posúdil podľa ustanovenia § 72 Zákona o rodine, ktorý upravuje zákonné podmienky príspevku na výživu rozvedeného manžela. Príspevok na primeranú výživu od bývalého manžela môže žiadať ten rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Čo treba rozumieť pod pojmom „nie je schopný sám sa živiť“, okresný súd podrobne na tretej strane svojho rozsudku popísal, ale uvedenú právnu teóriu vo svojom rozhodovaní neaplikoval. Súd sa zameril na zistenie charakteru zdroja a výšky príjmov účastníkov, ale nepátral po príčinách, z akého dôvodu je navrhovateľka tak často práceneschopná, prečo je evidovaná na úrade práce a z akého dôvodu s ňou skončili zamestnávateľia pracovný pomer v skúšobnej dobe, aj keď odporca v konaní naznačoval (č. l. 163 spisu), že navrhovateľka nemá záujem pracovať „celý život bola na PN“, on ju živil 12 rokov. Hoci ustanovenie § 72 ods. 2 Zákona o rodine priamo prikazuje súdu pri rozhodovaní o návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela prihliadať na dôvody rozvratu vzťahov medzi manželmi, súd prvého stupňa vôbec neskúmal, čo bolo príčinou rozvodu manželstva účastníkov. Pre zistenie príčiny nepostačuje kópia rozsudku založená na č. l. 6-7 spisu, z ktorého sa dá zistiť iba to, kedy bolo manželstvo účastníkov rozvedené za súhlasu oboch manželov, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie, preto toto rozhodnutie o rozvode manželstva neobsahuje odôvodnenie v zmysle uvedenia príčin, ktoré viedli k rozvratu manželstva. Súd konštatuje, že vzal zreteľ aj na skutočnosť, že obaja účastníci vlastnia motorové vozidlá, aj akým spôsobom toto zistenie ovplyvnilo jeho rozhodnutie, nie je z rozsudku zistiteľné. Súd sa nespýtal navrhovateľky z čoho žije, keď nemá žiadny príjem, ako hradí náklady na prevádzku a údržbu motorového vozidla, odkiaľ má zdroje na platby pre bratislavského advokáta, ktorý ju zastupuje nielen v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, ale aj v inom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4C/38/2013. V dôvodoch rozhodnutia sa okresný súd odvolal aj na ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého nemožno výživné priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, napriek tomu nevyhodnotil vzájomné správanie sa účastníkov, medzi ktorými dochádza aj k fyzickým útokom, nezisťoval, z akého dôvodu sa tak deje, aký je predmet iných súdnych konaní prebiehajúcich medzi účastníkmi, aby mohol zvážiť, či návrh na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela neodporuje dobrým mravom.

Pre určenie vyživovacej povinnosti rozvedených manželov platia iné hľadiská, než pre vyživovaciu povinnosť medzi manželmi. Vyživovacia povinnosť rozvedeného manžela je podmienená tým, že bývalý manžel/manželka nie je schopný sám sa živiť. Podmienkou pre priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela je neschopnosť rozvedeného manžela vzhľadom na svoj vek alebo zdravotný stav užiť sa vlastnou prácou alebo si kryť náklady na živobytie z iných zdrojov. Súd v konaní podľa § 72 Zákona o rodine si vždy musí zaobstarať spoľahlivý podklad pre posúdenie otázky, či a v akom rozsahu je rozvedený manžel schopný uspokojovať si svoje potreby.

Okresný súd bez toho, aby si ujasnil existenciu základu nároku (neschopnosť navrhovateľky živiť sa sama) sa zameril na určenie výšky príspevku.

Úlohou okresného súdu po zrušení a vrátení veci bude prehľadne zistiť a chronologicky uviesť v rozhodnutí obdobia zamestnania, evidovania navrhovateľky na úrade práce a práceneschopnosti navrhovateľky za obdobie celého roka 2012, 2013, 2014, 2015 až do opätovného rozhodnutia súdu o návrhu navrhovateľky. Pri každej zmene statusu navrhovateľky musí byť uvedené, kde pracovala navrhovateľka, v akom období, z akého dôvodu skončil jej pracovný pomer. Ak bola evidovaná na úrade práce, či jej bola vyplácaná podpora v nezamestnanosti a v akej výške, ak neboli vyplácané žiadne dávky, z akého dôvodu. Od navrhovateľky súd zistí dôvody častých práceneschopností. Obdobia pracovnej neschopnosti musí navrhovateľka popísať, prečo bola práceneschopná, či poberala nemocenské dávky, ak nie, z akého dôvodu. Súd urobí dopyt na spoločnosť TUBEX SLOVAKIA, s. r. o., Partizánska 87, Žarnovica, v akom období a na akej pracovnej pozícii pracovala navrhovateľka u tejto spoločnosti a prečo s ňou zamestnávateľ skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe. Zistí, či to bolo z dôvodu zmeny bydliska navrhovateľky, ako by to vyplývalo z jej listu adresovaného 02. 05. 2012 tomuto zamestnávateľovi alebo s ňou bol skončený pracovný pomer v skúšobnej dobe z iných dôvodov. Dopyt na dôvod skončenia pracovného pomeru urobí okresný súd aj na Slovenskú poštu, a. s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica. Navrhovateľka musí súdu ozrejmiť, prečo tvrdí, že nie je schopná sama sa živiť, v čom spočíva jej obmedzenie nájsť si stabilnú prácu, s kým žije v jednej domácnosti, či nemá nového partnera, z akých prostriedkov si teraz uhrádza náklady na bývanie, stravu a zdravotnú starostlivosť, prípadne iné. Až keď bude mať okresný súd preukázané, že nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela navrhovateľke vzniká z dôvodu, že nie je schopná sama sa živiť, bude skúmať schopnosti a možnosti odporcu prispievať v žalovanom období na výživu navrhovateľky. Bude skúmať príčiny rozvratu

manželstva, zaoberať sa aj skutkom, ktorý sa mal odohrať 23. 12. 2012 medzi navrhovateľkou, odporcom a synom navrhovateľky (č. l. 98-104 spisu), či takéto správanie sa nebráni priznaniu príspevku na výživu rozvedeného manžela a oboznámi sa aj s ďalšími vecami týkajúcimi sa účastníkov (spor o vypratanie bytu na Okresnom súde Žiar nad Hronom, prípadne iné), pretože z týchto konaní môže získať poznatky o sociálnej, majetkovej situácii účastníkov, majúce i vplyv na rozhodnutie v tejto veci. Ak dospeje k názoru, že navrhovateľke vznikol nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela proti odporcovi, preverí aj tvrdenia navrhovateľky o príjmoch odporcu uvádzaných vo vyjadrení navrhovateľky k odvolaniu odporcu na č. l. 181-183 spisu a zistí aktuálneho zamestnávateľa odporcu. Okresný súd musí svoje rozhodnutie odôvodniť v súlade s § 157 ods. 3 O. s. p., aby bolo z neho každému zrejmé, prečo rozhodol práve zvoleným spôsobom.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.